THE HEBREW JOURNAL

דער אידישער זשורנאל

די מעשה מיט דער גרעפין קעטהקארט

דער ענגלישער גרעפין זיערא קעטהקארט, וועלכע איז פאראור־סיילט געווארען צוריקגעשיקט צו זיערען, זוען מען האט איהר נים ער־לייכט צו לאנדען אין די פאראייניגטע שטאאטען, איפ'ן גרונד זואס זי איז נים אין גאנצען מאראליש, איז פארלויפיג באפרייט געווארען אנ־סעד „בעול", און עס איז איהר ערלויבט געווארען צו לאנדען אינטער „באנדס" אויף א צייט פון צעהן טעג, די צייט ווען די זאך וועט דארפען אויסגעקעמפט ווערען אין געריכט.

מיט דעם איז דערווייל טייליוויז פארענדיגט געווארען א סענזא־ציע, אין נאך א נארישע דערצו, מיט וועלכען עס איז לעצטענס פול געווע־זען די גאנצע אמעריקאנער פרעסע, פון וועלכער פיעלע ציימונגען האבען עס מיט רעכט באצייכענט אלס די נארישקייט דעמאנסטראציע אויף עליס איילענד.

זואס איז דען פארגעקומען, צוליעב וועלכען וויכטיגען פארברעכען האט מען פארקאכט די גאנצע קאשע?

איין צייטונג שילדערט עס זעהר געלונגען אויף אזא אופן:

„די גרעפין אין איידעלער אפענהערציגקייט האט געהאנדעלט ווי א פראסטע נאאיזוע פרוי, וועלכע מיינט, אז ווען מען פרעגט דארף מען ענטפערען, כפרט ווען די פרעגער זייגען דריי אינספעקטארען, זואס האל־טען די שליסלען פון אמעריקא אין זייערע הענד. די גרעפין האט זיך געקענט פארשפארען אלע אונאנגענעמליכקייטען, ווען זי ענטפערט. אז זי שטעהט אין שידוכים — זי איז נאך שעהן און יונג אין פנים! — אז זי זי שטעהט א חתן, מיט וועלכען זי וועט אין ניכבן חתונה האבען — זואס דאס איז דער ריינער אמת. אזן זי האט געהאט א רעכט אזוי צו ענטפערען: וואהרים־ווער דארף זיך ברילען אין איהרע פרוזאטע, פערזענליכע לייבעכע קינים? עס וואלט גענומען א רגע, און די טוריסטן פון אמעריקא וואה־טען זיך פאר איהר געעפענט — פון ערשטען קלאפ פון שיף וואלט זי גלייך אריינגעפאהרען אין אן ערשט־קלאסיגען האטעל.

אבער די גרעפין, אין איהר גאנצישט פארדעכטיגענדער ערהליכ־קייט, נים וויסענדיג וואס פאר אן אומפארזיכטיגקייט זי באגעהט, האט נאך צוגעגעבען, אז זי איז א געלבט.

א געלבט? — די דריי אינספעקטארען האבען אנגעטאן די כרר־לען אין האבען גענומען נישטערען מיט די נעזיכטער: סטייטש, א געלבט! זיי, די דריי אינספעקטארען, האבען זיך נאך קיינמאל נים געלבט — כרר — טריף זיי חזיר! אזן זיי האבען שוין גענומען ציהען דעם פארהער ווייטער, אין זיי האבען פון דער גרעפין ארויסגעצויגען, אז איהר לארד, דזעלכער איז געווען 30 יאהר עלטער פון איהר, האט גאנץ פריינדליך איהר אפגעלגט, ווייל ער האט איהר חישד געווען, אז זי האט א געליעבטען, זואס דאס איז אויך אמת געווען, האט די גרעפין מיט א פיינלוכער גרימזד־סע צוגעגעבען, גלייבענדיג אין איהר שטאלץ, אז א ליגען זאגען איז פאר איהר אומווירדיג.

פון, א געליעבטען! — זיינען די דריי אינספעקטארען פארציערט געווארען. ווען זיי, די אינספעקטארען, האבען א געליעבטע, און אמעריקא דערזוים זיך וועגען דעם, וואלטען זיי פאר שאנדע גלייך פון עליס איי־לענד אין ים זיך געווארפען.

א פרוי מיט אזא שאנד זויל נאך באטרעטען דעם באדען פון אמע־ריקא! — האבען זיי אריינגעקוקט אין אימיגריישאן־געזעץ, און האבען דארט אין דעם פונקט, וואס דארף באשיצען אמעריקא פון פארברעכער, אויך געפונען א בפירוש'ן פסק, אז „מאראליש־אומזיכערע פערזאנען" מארען נים אריינגעלאזען ווערען.

מיינען מיינט דער געזעץ, לויט דער איינטייטשונג פון פעדעראלע קאורטס: פרויען וואס האנדלען מיט זייערע קערפערס און מענער וואס מאכען א לעבען פון זיי.

אבער די דריי אינספעקטארען, וואס האבען קיינמאל נים געוואוסט דעם שוידערליכען טעם פון לונקע זיעבע, האבען לויט זייער אינסעפ־טארישען שכל, כע'פסק'ט, אז דער געזעץ וועלנען פראסטיטוטקעס דארף אויך אנגעזעהנדעט ווערען אויף דער גרעפין. ווען זיי פרעגען זייערע כשר'ע ווייבער־אינספעקטארשעק, וואלטען זיי אייך אזוי גע'פסק'ט.

ביז אהער איז דאס געזעהן א באנדגעניצטקייט פון דריי קליינע באר־אמטע, פון וועלכע עס פאדערט זיך נים צופיל אז אבער געקומען דער אימיגריישאן־קאמישאנער פון עליס איילענד מר. קוראן, וועלכער גלויבט ווי עדער פאליטישען, אז זיין אויפגאבע איז צו געפעלען אלע פרומע גוטע מאראלישע לייט פון אמעריקא — וואס זשע דען, איז ער דען דערויף געשטעלט אויף דער וואך ביי אמעריקא'ס טויערען אזן צו געפע־לען די אומאראלישע לייט? — און ער האט דעם פסק פון די אינספעק־טארען באשטעטיגט. און די נארישקייט, געשטעמפעלט מיט דעם נאמען פון א הויכען באאמטען, איז נאך פארשטארקט געווארען.

איז געקומען סעקרעטערי אף לייבאר און אימיגריישאן מר. דיוי־זוים אזן האט צוויי טעג זיך משיב געווען, זיך האלטענדיג אן עצה מיט זיין אלערהעכסטען בארוף צו האלטען אמעריקא. זיין פון יעדער אימי־גראנטען פסלת, אזן ער האט געגעבען זיין סעקרעטערישע אינטערשריפט אויף דער דעפארטירונג פון דער גרעפין.

זואס זשע דען, ער זועט געבען זיין סעקרעטערישע אונטערשריפט, אז ווייבער מעגען אימטריי ווערען צו זייערע מענער? האט ער, דער סעק־רעטערי, הונדערטער מאל זיך געשווארען, אז אמעריקא איז א שפי־געל פאר דער וועלט, דאס מוסטער לאנד, אזן כשר'ט ער דען נים מיט אזא דער געשווארענער טענה די האראצלאזעסטע אנטי־אימיגראציע גזירות? אין אזא לאנד זיינען ווייבער נים אומטריי!

אין אזוי האט א קליינע נארישקייט פון דריי קליינע עליס איילענד באאמטע קאלאסאל זיך דערוואקסען, ביז אן האט פון עליס איילענד דער־גרייכט וואשינגטאן, צו דער גרויסער אויפרעגונג פון דער קליגערער אמעריקאנער פרעסע, און צו דעם גרויסען געלעכטער פון דער פרעסע פון אלע לענדער.

300 טויזענט פארלאך גט'ען זיך יעהרליך אין אמעריקא; פינף מאל אזוי פיעל פארלאך דערשטיקען זייערע פאמיליען־סקאנדאלען אין דער־פיהרען נים צו גט. און ווער האט געצהלט זייפיעל מענער אין זייפיעל ווייבער עס געלינגט צו פארשארען די שפרען פון זייערע לייבעכע־אוזאנטורעס?

אנקעל סעם ווערט ארויסגעשטעלט פאר דער וועלט אלס נאר און צבועק דערצו; עזלען קאמאנדעווען מיט עליס איילענד! — בייזערט זיך די אמעריקאנער פרעסע — אזוי איז שוין אנקעל סעם לעצטענס נים באר־ליעבט אין אויסלאנד; מען קוקט אויף איהם ווי אויף דעם רייבען פעטער, וואס שינדט די דאלארס פון אלע פעלקער; מאכט מען איהם נאך פאר אן אידיאט דערצו. א שעהן פנים וועט ער האבען; אן אידיאט א הויט־שינדער!

אזוי האט זיך צוטענה'ט די ליבעראלע אמעריקאנער פרעסע. אן זי בעט נאט, אז דער פעדעראלער גערעכט, צי זיעלבען די גרעפין האט אפעלירט, זאל חלילה נים באשטעטיגען די דעפארטאציע — דאמאלסט וועט דער סקאנדאל איין פארפיל. איינראפא וועט לאכען אין די הייפענס. זי לאכט שוין. גראד האט זיך געמאכט, אז דעם גרעפין'ס געליעבטער, לארד קרייזזען, איז מיט צוויי וואכען פריהער יא אריינגעלאזען געווארען. ווייל ער האט די אנשטענדיגקייט געהאט נים צו מסר'ן אויף דער גרעפין, אז זי איז זיין געליעבטע געווען.

אזן אונז געפעהלט דער ספעקטאקעל. מיר זעהען א שטיק יושר אין דעם, וואס דער אומגליק האט פאסירט מיט א גרעפין. אויב ליידען פון דער עליס איילענדער נארישקייט, זאלען אלע גלייך; גרעפינס אויך; ווען דאס פאסירט מיט א געוועהנליכער, נים טיטולירטער ענגלישער ליידי, וואלט די זעלבע ליבעראלע פרעסע קיין וועזען נים געמאכט. איצט שרייט זי געוואלד. גוט אזוי, זאל די פרעסע זייסען אין געדענקען, וואס פאר אן אומזין אין שטומפזין עס זעהרט געפראזעזעט מיט די אימיגראציע־געזעצען".

אזוי רעדט זיך יעצט אף די אמעריקאנער פרעסע פונ'ם הארצען וועגען דער געשיכטע, וועלכע איז דערווייל נאך נים געענדיגט, ווייל דאס געריכט האט יעצט צו זאגען דאס לעצטע וואהרט וועגען דעם.

די נייע אידישע ישובים אין יאפאן

פון נ. בן־מנחם.

ביז דער גרויסער וועלט מלחמה זע־נען בלויז אין די געצעהלטע גרעסערע צענ־טערען פון יאפאן געווען צוואוואר־פען קליי־נע אידישע קבוצים. דאס רוב איינגאנצען אפנעריסען איינער פון אנדערען. דער גרעסטער טייל פון זיי איז באשטאנען פון רוסישע אידען קאנצעסיאנערען, האנ־דעלס פארטרעטער און אנגעשטעלטע פון גרויסע פירמעס און האנדעלס־הייזער וועלכע האבען נעהאט נעשעפטען מיט יא־פאן פאר און נאך דער רוסישי־יאפאנישער קריעג. חוץ די נעצעהלטע רוסישע אי־דען האבען זיך אין די האפען שטעדט און גרויסע צענטערען פון יאפאן געפונען א נעוויסער צאהל אידען צווישען דער ענגלי־שער דייטשער און פראנצויזישער קאלאנ־ניע פון יאקאהאמא, קאבע, טאקיא, אסאי־קא, נאגאיא וועלכע פלעגען בלויז זיך באר־וויזען אין שוהל ראש השנה און יום כפור. הגם א באדייטענדער טייל פון די לעצטע וואוינען מיט זייערע פאמיליעס שוין פון עטליכע צעהנדליגער יאהרען אין יאפאן נאר זיי האבען זיך צוגערעכענט די נאנצע צייט צו די כאצאיאנאליטעטען פון זייערע לענדער זיינען זיי פאשטענדיג אסימי־לירט און האבען מיט דער אידישער וועלט קיין מגע ומשא נים. דאס רוב אנגעווע־וענע אסימילירטע אידען פארנעהמען אפי־ציעלע רעליגיעזע ארגאנען פאסטען. ביי זייערע אמבאסאדארען און צאל פארוואלטונגען, שיפס געזעלשאפטען און האנדעלס הייר־זער.

אויפ'ן אידישען בית עולם אין יא־קאהאמא (צושטערט געווארען בעת דער גרויסער ערד ציטערניש אין סעפטעמבער 1923) האבען זיך געפונען מצבות פון ענ־לישע פראנצויזישע און דייטשע אידען פון 1878 און די 80־טע יאהרען. אויסער די אנגעוואיזענע איראפעאישע אידען וואוינען אין יאפאן אן באדייטענדער טייל אראבי־שע אידען וועלכע זענען אנגעקומען אין פארגאנג יאהר הונדערט פון אינדיע פילי־פינען־אינזלען, האנגקאנג און א. א. וו. די אראבישע אידען האבען אין איינינע גרע־סערע פונקטען זייער מנין, שוחט און באר־זונדערע שטיקער קרקע אייפ'ן אידישען בית עלמין. לעבען אין נאנצען אפגעזונ־דערט פון האבען א נאנץ קליינעס פאר־קעהר מיט די ברייטערע אידישע מאסען. אין די הענט פון די אראבישע אידען ליגט דער עקספארט פון א גרויסען טייל פון אר־טיקע פראדוקטען אויף אינדיע, דרום אפ־ריקא, אוסטראליע און דרום אמעריקא (צ. ב. זיידענס, ספעציעלע יאפאנישע שמא־פען, אייער א. ז. וו.).

בלויז פאר די לעצטע יאהרען און הויפטזעכליך ביים סוף פון דער וועלט מלחמה, האט זיך אין יאפאן אריינגעגע־סען א גרויסער שטראם רוסישע אידען. אין דער איינגער צייט נעמ פון אין יאפאן געהאנדעלט ווי צו־ווייזען אין שוהל ראש השנה און יום כפור. הגם א באדייטענדער טייל פון די לעצטע וואוינען מיט זייערע פאמיליעס שוין פון אמעריקא. אין יאפאן געווארען דער אידישער קבוץ אין יאפאן נאר זיי וכשא נים. דאס רוב אנגעווע־וענע אסימילירטע אידען פארנעהמען אפי־ציעלע רעליגיעזע ארגאנען. ביי זייערע אמבאסאדארען און צאל פארוואלטונגען, שיפס געזעלשאפטען און האנדעלס הייר־זער.

אויפ'ן אידישען בית עולם אין יא־קאהאמא (צושטערט געווארען בעת דער גרויסער ערד ציטערניש אין סעפטעמבער 1923) האבען זיך געפונען מצבות פון ענ־לישע פראנצויזישע און דייטשע אידען פון 1878 און די 80־טע יאהרען. אויסער די אנגעוואיזענע איראפעאישע אידען וואוינען אין יאפאן אן באדייטענדער טייל אראבי־שע אידען וועלכע זענען אנגעקומען אין פארגאנג יאהר הונדערט פון אינדיע פילי־פינען־אינזלען, האנגקאנג און א. א. וו. די אראבישע אידען האבען אין איינינע גרע־סערע פונקטען זייער מנין, שוחט און באר־זונדערע שטיקער קרקע אייפ'ן אידישען בית עלמין. לעבען אין נאנצען אפגעזונ־דערט פון האבען א נאנץ קליינעס פאר־קעהר מיט די ברייטערע אידישע מאסען. אין די הענט פון די אראבישע אידען ליגט דער עקספארט פון א גרויסען טייל פון אר־טיקע פראדוקטען אויף אינדיע, דרום אפ־ריקא, אוסטראליע און דרום אמעריקא (צ. ב. זיידענס, ספעציעלע יאפאנישע שמא־פען, אייער א. ז. וו.).

בלויז פאר די לעצטע יאהרען און הויפטזעכליך ביים סוף פון דער וועלט מלחמה, האט זיך אין יאפאן אריינגעגע־סען א גרויסער שטראם רוסישע אידען. אין דער איינגער צייט נעמ פון אין יאפאן געהאנדעלט ווי צו־ווייזען אין שוהל ראש השנה און יום כפור. הגם א באדייטענדער טייל פון די לעצטע וואוינען מיט זייערע פאמיליעס שוין פון אמעריקא. אין יאפאן געווארען דער אידישער קבוץ אין נאנאסקי וואו פון קרוב 200 אידישע משפחות זענען בלויז געבליבען אלס לע־בעדיגע עדות דער אידישער בית עלמין און שוהל. די קבוצים פון מאדזו, קיאטא א. א. וו. זענען אויסגעוואקסען נייע אידישע קבוצים אין יאקאהאמא, קאבע, טאקיא, באקאדאטי א. א. חוץ די רוסישע אידען זיינען אין יענע צייטען אנגעקומען קיין יאפאן אין פעלער אויף אידען פון אמעריקא, אויס־טראליע אינדיען, און אנדערע עדות. דער אידישער ישוב פון יאקאהאמא, האט אין 1918 געצעהלט העכער ווי 500 פער־זאן אין איינגעוועסענע, קאבע 2 הונדערט פער־זאן א. ז. וו. דורכ'ן פארט יאקאהאמא זע־נען אין די יאהרען פון דער וועלט מלחמה און בירגער קריעג, ווען אלע האפענס פון אייראפא זיינען בלאקירט, דורכגע־נאנגען צעהנדליגער טויזענטער אידישע וואנדערער פון רוסלאנד. אין סוף 1917 האט דער אמעריקאנער האיאס געגרינדעט אין יאקאהאמא א רוסיש עמיגראנטן הויז פאר די דורכוואנדערער. ביים עמיגראנ־טען הויז איז געווען איינגעארדענט א בית מדרש, ביבליאטעק, קאנצערט זאל, א כשר'ע קיך און נאסט הויז, דער האיאס האט אויך געהאלטען א ספעציעלען שוחט, ספעציעלע קורסען אויף ענגליש און פאר־באר־ייטונגס קורסען פאר די אמיגראנ־טען. דער נאנצער אידישער גייסטיגער און געזעלשאפטליכער לעבען פון יאקאהא־מא האט זיך קאנצענטרירט ארום עמיי־גרישאן הויז פון האיאס. דיעזער צענטער האט אויך געהאט זיין השפעה אויף די איבעריגע קבוצים.

עס וואלט זיך אנגעפאנגען ביסלאנ־ווייז דער פראצעס פון דערגעהענטערונג צווישען די אסימילירטע אייראפעאישע אידען מיט די רוסישע אנגעקומענע אי־דען. דער איינגער שטראם רוסישע אידען, אין דער אייגענער צייט נעמ פון אין יאפאן געווארען דער אידישער קבוץ אין נאנאסקי וואו פון קרוב 200 אידישע משפחות זענען בלויז געבליבען אלס לע־בעדיגע עדות דער אידישער בית עלמין און שוהל. די קבוצים פון מאדזו, קיאטא א. א. וו. זענען אויסגעוואקסען נייע אידישע קבוצים אין יאקאהאמא, קאבע, טאקיא, באקאדאטי א. א. חוץ די רוסישע אידען זיינען אין יענע צייטען אנגעקומען קיין יאפאן אין פעלער אויף אידען פון אמעריקא, אויס־טראליע אינדיען, און אנדערע עדות. דער אידישער ישוב פון יאקאהאמא נעצעהלט ביי 500 פער־זאן אין 1918 געצעהלט העכער ווי 500 פער־זאן אין איינגעוועסענע, קאבע 2 הונדערט פער־זאן א. ז. וו. דורכ'ן פארט יאקאהאמא זע־נען אין די יאהרען פון דער וועלט מלחמה און בירגער קריעג, ווען אלע האפענס פון אייראפא זיינען בלאקירט, דורכגע־נאנגען צעהנדליגער טויזענטער אידישע וואנדערער פון רוסלאנד. אין סוף 1917 האט דער אמעריקאנער האיאס געגרינדעט אין יאקאהאמא א רוסיש עמיגראנטן הויז פאר די דורכוואנדערער. ביים עמיגראנ־טען הויז איז געווען איינגעארדענט א בית מדרש, קאנצערט זאל, א כשר'ע קיך און נאסט הויז, דער האיאס האט אויך געהאלטען א ספעציעלען שוחט, ספעציעלע קורסען אויף ענגליש און פאר־באר־ייטונגס קורסען פאר די אמיגראנ־טען. דער נאנצער אידישער גייסטיגער און געזעלשאפטליכער לעבען פון יאקאהא־מא האט זיך קאנצענטרירט ארום עמיי־גרישאן הויז פון האיאס. דיעזער צענטער האט אויך געהאט זיין השפעה אויף די איבעריגע קבוצים.

עס וואלט זיך אנגעפאנגען ביסלאנ־ווייז דער פראצעס פון דערגעהענטערונג צווישען די אסימילירטע אייראפעאישע אידען מיט די רוסישע אנגעקומענע אי־דען. דער איינגער שטראם רוסישע אידען, אין דער אייגענער צייט נעמ פון אין יאפאן געווארען דער אידישער קבוץ אין נאנאסקי וואו פון קרוב 200 אידישע משפחות זענען בלויז געבליבען אלס לע־בעדיגע עדות דער אידישער בית עלמין און שוהל. די קבוצים פון מאדזו, קיאטא א. א. וו. זענען אויסגעוואקסען נייע אידישע קבוצים אין יאקאהאמא, קאבע, טאקיא, באקאדאטי א. א. חוץ די רוסישע אידען זיינען אין יענע צייטען אנגעקומען קיין יאפאן אין פעלער אויף אידען פון אמעריקא, אויס־טראליע אינדיען, און אנדערע עדות. דער אידישער ישוב פון יאקאהאמא נעצעהלט ביי 500 פער־זאן אין 1918 געצעהלט העכער ווי 500 פער־זאן אין איינגעוועסענע, קאבע 2 הונדערט פער־זאן א. ז. וו. דורכ'ן פארט יאקאהאמא זע־נען אין די יאהרען פון דער וועלט מלחמה און בירגער קריעג, ווען אלע האפענס פון אייראפא זיינען בלאקירט, דורכגע־נאנגען צעהנדליגער טויזענטער אידישע וואנדערער פון רוסלאנד. אין סוף 1917 האט דער אמעריקאנער האיאס געגרינדעט אין יאקאהאמא א רוסיש עמיגראנטן הויז פאר די דורכוואנדערער. ביים עמיגראנ־טען הויז איז געווען איינגעארדענט א בית מדרש, קאנצערט זאל, א כשר'ע קיך און נאסט הויז, דער האיאס האט אויך געהאלטען א ספעציעלען שוחט, ספעציעלע קורסען אויף ענגליש און פאר־באר־ייטונגס קורסען פאר די אמיגראנ־טען. דער נאנצער אידישער גייסטיגער און געזעלשאפטליכער לעבען פון יאקאהא־מא האט זיך קאנצענטרירט ארום עמיי־גרישאן הויז פון האיאס. דיעזער צענטער האט אויך געהאט זיין השפעה אויף די איבעריגע קבוצים.

דער גרעסטער אידישער קבוץ פון יאפאן. צווישען די אומגעקומענע פון דער ערד־ציטערניש זענען אפיציעל רעניסטרירט געווארען 11 אידען פון וועלכע א העלפט זענען געווען דורכפאהרענדע עמיגראנטען נאר פאקטיש איז דער צאהל אומגעקומע־נע אידען פיעל מעהר. אבער רעניסטריט געווארען אין די רשימות פון זייערע לענ־דער (צו די ענגלענדער אמעריקאנער, פראנצויזען א. ז. וו.) דער גרעסטער טייל פון יאקאהאמער אידען זיינען נאך דער קאטאסטראפע אריבער געפאהרען קיין קאבע וואו עס האט זיך מיט דער צייט געבילדעט דער גרעסטער אידישער קבוץ פון יאפאן. חוץ קאבע און אזוי די איבע־ריגע שטעדט אויף די אינזלען פון יאפאן נעפינען זיך אויך אידען אין די יאפאנע־זישע שטעדט פון דעם קאנטינענט. אזוי צום ביישפיעל געפינען זיך העבער פון 30 אידישע משפחות אין דער פארט שטאדט דיירען (געוועזענע ראלני) 15 משפחות אין פארט ארטור, דאס זעלבע אין צינדאא, סעאול (קאריע).

די אידען פון די אנגעוויזענע ער־טער האבען זיך כמעט אלע אריבערגעקלי־בען פון כארבין און פארעהמען זיך הויפטזעכליך מיט אימפארט און עקס־פארט, האטען נאסט הייזער און רע־סטאראנען.

עס זענען אויך דא א טייל וועלכע פארעהמען זיך מיט'ן שענקליכען פרויען האנדעל אין די גרעסערע האפען שטעדט, נאר ענע קאטעגאריע וועלכע איז צום באר־דויערען, נאנץ באריינענד וועלען מיר אין צאהל אידען נים רעכענען.

די האפען שטאדט קאבע איז ביי היינטיגען טאג דער הויפט דורכפאהר־פונקט פון דער עמיגראציע, קיין אמעריי־קא, אויסטראליע, אפריקא און אלע אימי־גראציע לענדער. פאר'ן יאהר 1925 זענען דורך דעם אנגעוויזענעם פארט אפגעפאהר־רען העבער ווי 8 הונדערט אידישע עמיי־גראנטען וועלכע זענען כמעט אלע פון רוסלאנד און סיביר. די אידען פון קאבע, דייטען און איבעריגע האפען שטעדט פון יאפאן באציהען זיך מיט וואריפקייט און זוכען צו טאן אלעס מעגליכעס פאר די אידישע דערהוכואנדערע.

דער פראפעסיאנעלער באשטאנד פון די אידען פון יאפאן איז הויפטזעכליך דער גרעסטער טייל פון די רוסי־שע אידען זענען פארשטעהער פון גרויסע האנדעלס הייזער האבען גרויסע אייגענע געשעפטען, אימפארטירען און עקספאר־טירען פארשיעדענע ארטיקעל פון פארי־שיעדענע לענדער. די אראבישע אידען זיי־נען פארטראטען אין דער פאבריקאציע און אינדוסטריע פון לאנד. דער עקאנאמישער מצב פון די אידען אין יאפאן איז א גר־טער עס באמערקט זיך צווישען די דאר־טיגע אידען א שטארקע בענקשאפט צו די אידישע צענטערען און טראדיציעס, דגם קיין געזעלשאפטליכע טעטיגקייט איז דארט נים שטארק ענטוויקעלט. נור צו יעדער וועגדונג זיינען הויף וועלכע זיי־נען אסימילירט געווען פון אידען, דאס רוב פון כארבין) רופען זיך הויף אפ מיט דער גרעסטער וואר־יסקייט. צוליעב דעם צוועק ארגאניזירט־יי אפט ספעציעלע וואלטעטיגע אוועגטע־ען בעלער אויף אידען וועלכע עס לוערען איינגע־לאדען אויך די אסימילירטע אויסלענדישע אידען, און א דאנק וועלכער, דער פאר־איינינגונג פראצעס ווערט שטארקער.

סך־הכל איז דער צאהל אידען אי־יאפאן אן ערך פון 5 הונדערט משפחות (כיום רעכענענדיג די אסימילירטע אויס־ענדער, אראבישע אידען — פרויען הענד־ער און יאפאנישע נרים). כאראקטעריס־טיש איז דער פאקט דאס צווישען אלע רע־סישע אידען איז נימא קיין איין בעל־מלאכה. די סיבה דערפון איז פשוט: די יאפאנישע רעגירונג פוהדערט פון איטלי־כען פערזאן, הויפטזעכליך פון רוסישע אין בירגער פון די ביידע לימיטראפען לענ־דער בעת דעם אראפשטיינען אין יאפאן צו באוויזען 15 הונדערט יען, דאס הייסט 7 הונדערט דאלאר. פערזאנען וועלכע באר־ויצען נים די אנגעוויזענע סומע ווערען אין יאפאן נים ארייינגעלאזט. חוץ דעם קע־נען באקומען ארבייט אין די יאפאנישע וואר־שטאטען בלויז מיטגלייד־דער פון זייע־יע פראפעסיאנעלע פארא'יינען, נאר אזוי ווי די איראפעאישע אפעלעקרונג פון יאפאן צעהלט נים קיין האנדווערקער קען קיין איראפעאישער ארבייטער אויסזיכטען אויף צו באקומען ארבייט אין יאפאן נים האבען. די קליינע איראפעאי־שע באפעלקערונג פארליערט זיך צווישען דעם גרויסען ים יאפאנער וועלכע זענען די קלענסטע געברויכער און לעבען זעהר באשיידען אין פארן.

בלויז די יאפאנער וועלכע קומען אין די שכנה'שע לענדער און וועלכע האבען באר־זיהונגען מיט דער גרויסער וועלט געהען געפלידעט אויסלענדישע אידען, אין אנדערע בית עלמין און שוהל. דער אידישער ישוב פון יאפאן נים מזרח האט די ארבייט פאר די אידי־שע דורלווענדערער איבערגענומען די יא־פאנאמער אידישע קהלה. בעת דער שרעק־ליכער ערד ציטערניש אין סעפטעמבער 1923 האט די אידישע באפעלקערונג פון יאקאהאמא נעצעהלט 150 משפחות. צוי־זאמען מיט דער בליהענדער האפען שטאדט איז אויך אפגעווישט געווארען

זעהט פלאריידא
מיט אייערע
אייגענע אויגען
פאר $100.00
קרוינט איהר ערשטע
פלאם ריטוירן ריזיג איינשליסענדיג
א פולמאן. גוט צו אומעמהרען זיך
בין יוני 15־טען, 1926.

פאר פולע איינצעלהייטען וועגען מארטש טורס פרעגט אלפרעד וו. לאו, קענעדער מענעדזישער, הייוועון ווילא קאדפארישאן, 1101 סי. פי. אר. בילד־דינג, טארנטא. טעלעפאן עלגין 1053.

דער מיר. פארלאזענדיג טארנטא מארטש 5־טען אין אנארענעצט אויף 25 מענשען. בוקט זאפארט.

די עפידעמיע פון ליעבע זעלבסטמארדען אין גאליציען

כאקאדאטי (נעהענטער צו קאמטשאטקע) נעפינען זיך קאנסטרוועז־וואוואדען און אייניגע אידישע קאנסטרוועז־פירמעס.

דער אידישער קבוץ אין נאנאסאקי איז פאר די לעצטע יאהרען אינגאנצען צו־רונען געווארען. דורכ'ן אנגעוויזענעם פארט נעהט איצט די גאנצע עמיגראציע אויף אויסטראליע, פיליפינען און בריטי־שע האלענדישע און פראנצויזישע אינדיע (די אינזלען). די כארביגער אידישע עמי־גראציע ביזורא איז געצעוואונגען צו שיקען די אידישע וואנדערער אין נאנאסאקי אין יאפאנישען האטעל וואו מען רעדט רוס־סוש.

נים קומענדיג אויף אלע באגרענצונ־גען וואקסט דער אידישער ישוב אין יא־פאן און עס ענטוויקעלט זיך א ניי לעבען מיט א נייעם לעבענסשטיינער, וועלכער האט זיין באזונדערען קאלור.

(אימא)

דזוארקי

באנק געשעפט אר
קאנטאר
525 דאנדעס סטרי
(מעלעפאן טורינס
שנעל, ביליג און זיכע
בלויז אין אמעריקאנע
גלייך, אין שטוב אר
גאנץ פוילען, הולאנד
ניען.

אזיכערע הי

אראנדזש ליילי איז
עס ווערט אנגעווענדעט
דעגדע געוועבען. דאס
פלאץ ווערט ארויסגעש
טעג. גיבענדיג שנעלע
טיגע און פויזישע הויף
בלוט־קאנאלען און נע
אנגעצייגען און געשטאנ
און די ציירקולאציע ו
נאטמאל איינגעשטעלט.
דיזער טרייטמענט
שטרענג באזירט אויף
סענשאפטליכע פרינצי
און ווירקט אויס'ן אקט
פלאץ פון דער אנשטע
מוז עס טאן נאר גוטעס
אלע פארמעס פון פו
קראנקהייטען, איינשלי
דיג פארשעפעניטע און
פאלעו" פון דער נעבעהא
נוג פאר איין מאנאט פ
צעהן טעג, איז ווערט ע
דעגדער פרוי וואס הא
סטעמפס און אדרעס
Windsor, Ont:
פארקויפט א

TO and FROM
EUROPE
VIA HAMBURG
אויף אונזערע ס שרויבענדיגע שיפען רעזאלוטיון, רעזיליענס, אלבערט באללין, דייטשלאנד, האמבורג, און די פאפלערע איין־קאבין שיפען קליוולאנד, וועסטפאליא, טהורינגיא.
PERSONALLY CONDUCTED
EUROPEAN TOURS
$175
פון ניו יארק קיין האמבורג און צוריק
(אויסער יוגייעד סטייטס רעזוועניו טעקס).
וועכענטליכע אפרייזיג.
— כשר קיטשען —
ווענן ערלויבנישען צוריק אריינ־צוקומען און אנדערע אינפאר־מאציע, ווענדעט זיך צו וועלכען ס'איז לאקאלען אגענט אדער צו:
United American Lines
(Harriman Line) Joint Service with
Hamburg-American Line
656 Main St. Winnipeg, Canada